

Iš muna vaikīstis...

Surinka, sklaidā parēngē
BLIŪDŽIUVIENĒ Regina

Bliūdžiuvienė Regina – Lietuvos pedagogi,
poeti, tautosakininki. Gimė 1948 m. Šilalis
rajona Gulbiū kaimi. Gīven Tauragės rajona
Žīgaičiu kaimi.

VĀIKŪ ERZINIMS

Stasi – i ekiečis pēlva kasi.

Algis – dalgis.

(N...) begiedi, sava smorga jiedi – užgauliojant
pridedamas ir vardas.

Vuoni – ciguoni; Vuonėki – durnėki (erzinama
Ona).

Untis – puntis; Unti – punti. Untis puntis šniū-
ra gals (erzinamas Antanas).

Unti punti, kum kum kum. Šik i vondeni plium
plium plium.

Rūta – gaurūta; Rūta – raganas šlūta.

Stapi – sava šūda tapi. Arba: Stapi – ilgapapi
(erzinama Stefa).

Vuolīt, Vuolīt, ruodīt ruodīt (erzinama Vuolė,
t.y. Olė – santrumpa iš Aleksanda).

Juons puons kapituons, vuogi mēltus kap šie-
tuons.

Juonā, Juonā, kas duo muonā?

Magdalēna, kur par laukus nudīlena.

Ruoži – par laukus druoži; Ruoži – milža vuoži
(erzinama Rožė – Rozalija).

Vikti – vedi šoni šikti (erzinama Viktė – Vik-
torija).

Vīrā mūrā unžūlā, mergas terbas bezdalā (taip
berniukai erzina mergaites).

Obags bobags basergons, kuojis bakilnuojis.
Prisivėris krūpu kuošis mergas baviliuojis.

Atlek brīdis pasitrīdis, rūtuom apsikaišis. Dūd
mergikiem (arba: mergelkuom) nu galvuos, vuo
berniukam (arba: vaikežams) nu rūruos.

Kavaličius su pana vėri kuoši su smala (šito er-
zinimo labai bijodavom).

Šiemi šiemi šiemi – taip gėdinama: su dešinės
rankos smiliumi braukoma per ištiestą kairės ran-
kos smilių ir kartojama *šiemi šiemi šiemi*.

Paneli iš miesta, sobini prapliešta.

Kelnis galife, privarītas pēlnas fe.

SKAIČIUOTĖS (arba: išsiskaičiavimā)

1. Ėji katins par miesta, nešies auksa bran-
lieta. Kas ton katina sugaus, tas ton auksa bran-
zalieta gaus.

2. Unt gumėni gumėni kalnioka gīvena gumėnis
gumėnis žmuogiuks. Kuokios spalvuos bova anuo
kepori (marškinė, kelnis, t. t)? Iš skaičiuotės pasi-
traukia tas, kuris, skaičiuotei ties juo pasibaigus, turės
paminėtą spalvą. Jei ne, jis pralaimi ir gauna vykdyti
žaidimo užduotį, pvz., nežiūrėti, gaudyti kitus, pan.

3. Ėn den dū. Paparmali ū. Paparmali i zama-
li. Ėn den dū. Žaidėjai laiko suspaustus kumščius.
Skaičiuotojas su kiekvienu skiemeniu savo kumš-
timi stukteli per kiekvieną žaidėjo kumštį. Ties
kuriuo kumščiu skaičiuotė baigiasi, tas kumštis
nuleidžiamas žemyn. Skaičiuotė kartojama tol, kol
vienas žaidėjas netenka abiejų kumščių. Jis būna
pralaimėjęs, t. y. išskaičiuotas.

GYVŪNUS ŠAUKIANT

Vištas – put, put, put. Arba: Putikis putikis pu-
tikis.

Viščiukus – cypukā, cypukā, cypukā. Arba: cy-
puliukā, cypuliukā, cypuliukā.

Žąsis – žiuli žiuli žiuli. Arba: žiu žiu žiu.

Žąsiukus – žiuliukā, žiuliukā, žiuliukā.

Antis – pili, pili, pili.

Ančiukus – pėliukā, pėliukā, pėliukā.

Kiaules – čiuka, čiuka, čiuka; čiuk, čiuk, čiuk.

Paršiukus – čiukaliukā, čiukaliukā čiukaliukā.

Karves – tpruka, tpruka, tpruka. Arba: tprus,
tprus, tprus.

Veršiuką – muli, muli, muli.

Veršiukus – muliukā, muliukā, muliukā. Vieną
veršiuką šaukia: muliuk, muliuk, muliuk.

Avis – buri, buri, buri.

Ėriukus – buriukā, buriukā, buriukā.

Arklius – kaš, kaš, kaš.

Šunis – ciū, ciū, ciū.

Kates – kac, kac, kac.

PERSONALIZŪTI ŽODŽĖ

Avavaukis – šuo.

Ciūckis – šuo.

(Nukelta i 58 p.)

Čiukaliuks – paršelis.

Berelieni – avis.

Švini – kiaulė; nuo rusiško žodžio *svinja*.

Pabliubli – viralas, srėbalas. Gali būti vartojamas kaip veiksmazodis srėbti.

Katinauskis – katinas; katę kartais mama pavadindavo katinauskiene.

Putėkis – vištos.

Žiuliukā – žąsiukai.

Lošaduks – kumeliukas, nuo rusiško *lošad*.
Vaiko žargonas.

„PRANAŠINGI“ ŽENKLĀ

Jei niežti:

nosį – gausi per nosį;

kairiąją akį – verksi;

dešiniąją akį – džiaugsies;

kairįjį delną – gausi pinigų;

dešinįjį delną – sveikinsies;

užpakalį – sulauksi svečių;

pakaušį – turėsi rūpesčių;

liežuvį – daug šnekėsi, pletkinsi; arba daug pletkinai.

kojų padai – šoksi.

Jei ausys kaista – turėsi gėdos.

Jei žandai kaista – kažkas apšneka.

Jei ausis cypia – naujieną išgirsi iš tos pusės, kurioje ausis cypia.

Jei dieną miegas ima – svečių sulauksi.

POLITINIS DAINIUŠKAS

* Eina sribitielius par kuolektīvinius laukus

Ir klausia brigadieriaus, kur siesite rugius.

Atsaka brigadierius:

– Aš nieka nažinau.

Pragieriau kuolektīva ir kuolektīvinius rugius.

* Gaidīs ir višta pri kulkuoza pririšta.

Gaidīs šauk:

– Būs bluogā. Kon dūs lesti ubagā?

– Dūs droskas i vundens

I līps dieti lig rudens.

* Bēški šūda, bēški muoli

I padērba kumjaunuoli.

* Lenins šēka, Stalins ūsti,

Kumjaunuolē sobin'ī šlūsti.

* Susirinka ubagā, pasikieli baliu.

Prisistati pilnas kerčis lazdu i terbaliu.

* Biega zoikis par dirvuona

I pašēka makaruona.

Makaruona unt pečiū,

Ēji mošti vuokīčiū.

MALDŪ PARODIJAS

1. Litanija: Sveika būk, Matutieni, par lauka gintuoji, daržinie sugautuoji.

2. Žegnonė: Vardun dekšt, papundekšt. Čia grieks, čia nieks, čia dūnas kepals.

3. Atsidūsėjimas: Jėzusmārijī! Jūzups grajī. Marijuona šuok.

4. Vuo tu švėnta Kalvarėji. Sobin'ī marškinius prarėji.

TĀP VADINOM VĪNI KITUS

Antanas – Ontanis, Untuosius.

Telesforas – Tesius.

Stasys – Stasius.

Ona – Vuona, Vuonėki; Ani, Anėki.

Aleksas – Aleksius.

Viktoras – Vėkčius.

Vytautas – Vičius.

Aleksandra – Vuoli, Vuolėki.

Kazimieras – Kazius.

Alfonsas – Alpis, Alpoks, Alpūniuks (mažybinis), Alpūsiuks (kiek ironiškai).

Petronėlė – Petri, Petrosi.

Augustinas – Augustis.

Apolinaras – Apuolis.

Agota – Agati, Aguoti.

Elena – Eli, Liena.

Antanina – Untuosi.

Stefanija – Stepaniji, Stapi, Stapėki (mergaitė).

Emilija – Mili, Mīlosi (suaugusi moteris, bet kiek ironiškas vardas).

Aniceta – Anci, Anciuks (mažybinė forma).

Regina – Regi, Reginoks (mažybinė forma).

Daukantas (pavardė) – Dalkonts, Dalkuntieni (žmona).

Juozapa – Jozi, Juziūni (paniekinamai).

Juozapas – Jūzups, Jozius

Rozalija – Ruoži, Ruožuks (mažybinė forma)

Kostancija – Kuosti, Kastėki (mažybinė forma)

Viktorija – Vėkti.